

חמש שנות ניטור אקולוגי בעברונה - מבט כללי

רייל הורביץ

יום עיון במחקרי שמורת עברונה

9 בספטמבר, 2021

המארג
התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

מלחת עברונה

- שמורת טבע המשתרעת על פני כ-40 קמ"ר
- מערכת אקולוגית ייחודית
- מין המפתח הוא עץ השיטה
- סוואנת השיטים מקיימת אוכלוסייה גדולה וחשובה של צבי הנגב

מלחת עברונה

- מערכת אקולוגית שנשלטת ע"י משטר פעימתי של שיטפונות
- אגני הניקוז של נחל רחם, נחל עברונה ונחל נימרה מתנקזים לשמורת עברונה
- מאז 2015 תועדו למעלה מ-9 אירועי זרימה

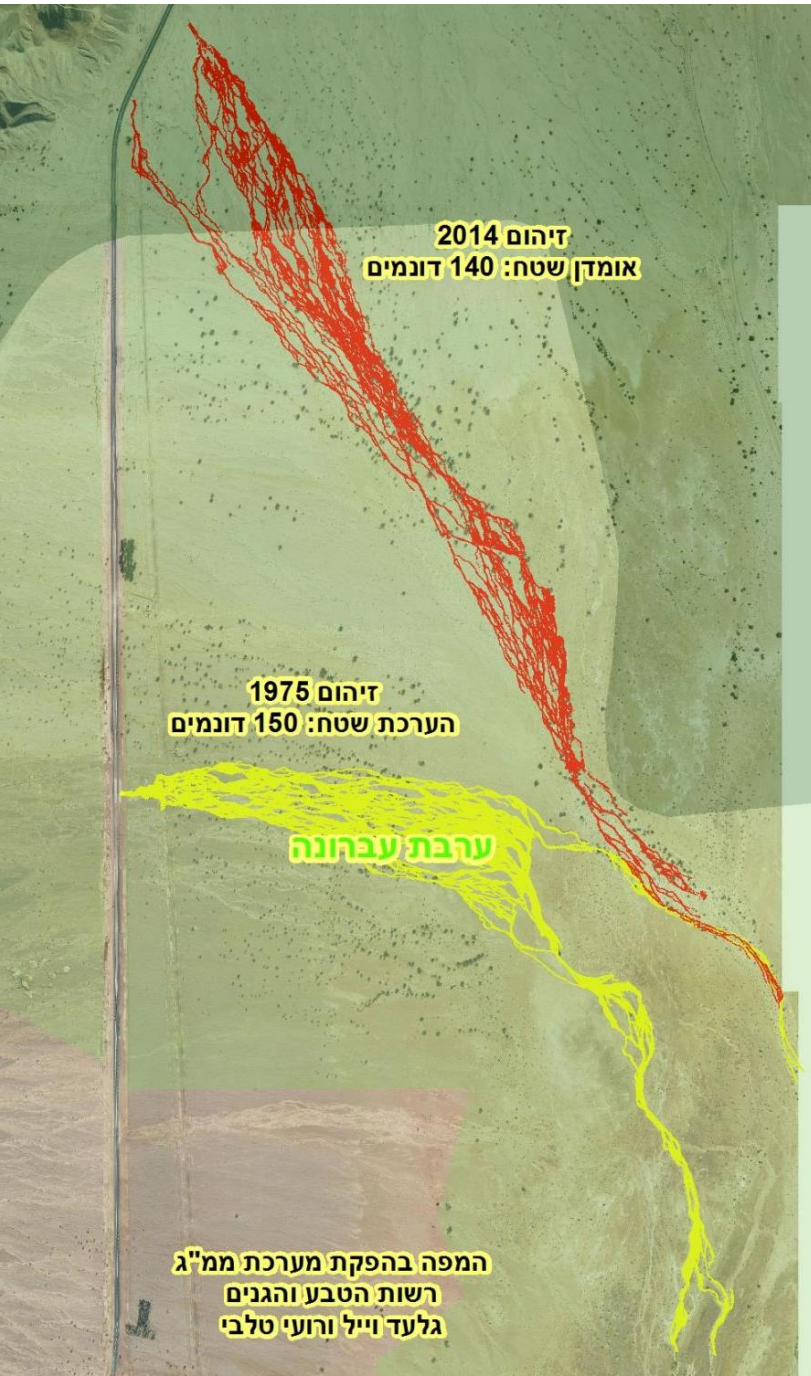
אירועי הזיהום בשמורת עברונה

- בליל 3-4 בדצמבר 2014 זרמו כ-5 מיליון ליטרים של נפט גולמי לתוף שמורת עברונה

- זוהמו כ-140 דונם בחלקה הצפוני של השמורה

- אחד האירועים הסביבתיים החמורים בתולדות המדינה

- באירוע דליפת נפט ב-1975 זוהמו כ-150 דונם

אירועי הזיהום בשמורת עברונה

- ערוצי הזרימה שבהם זרם הנפט בשמורה הם ערוצי זרימה של מים שטפוניים, ולכן עשירים בעצי שיטה, צומח ובעלי חיים
- רשות הטבע והגנים (רט"ג) נקטה בפעולות לסילוק הנפט מהשטח וממשק שיקום אקטיבי

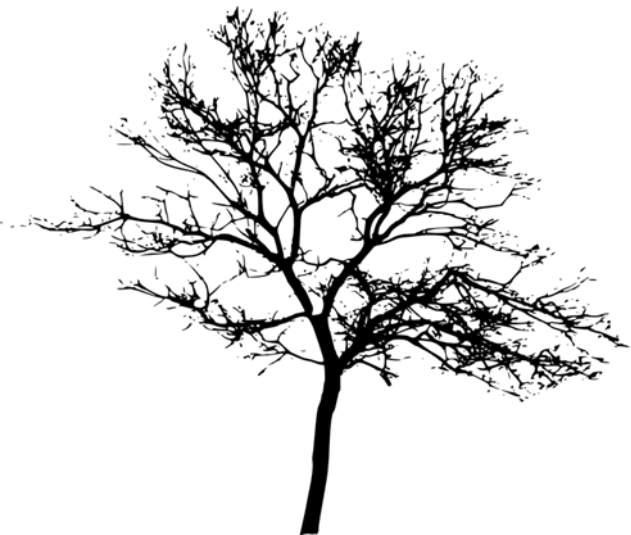
צילום: רשות הטבע והגנים

צילום: רועי טלבי

מטרות תכנית הניטור

1. אפיון זיהום הנפט
2. השפעות הזיהום על המערכת האקולוגית

רציונל ומטרות תכנית הניטור

שינויים
מרחביים
ועיתיים

סביבת עץ
השיטה

פעילות
ביולוגית

אפיון
השפעות
ביולוגיות
שפע, מגוון מינים,
הרכב חברה,
פנולוגיה, פרופיל
מטאבוליטי ועוד

סביבת
הקרקע

זמינות
ביולוגית

אפיון הזיהום
ופיזורו המרחבי

קרקע מזוהמת

היקף וכוח אדם

קבוצה	כוח אדם
המארג	רייל הורביץ, איתי רנן, מיכל קורן, רון חן, אור קומאי, מאיה אמיר
רשות הטבע והגנים	אסף צוער, טל פולק +6
קרקע (פיזיקלי)	אילן סתוי +2
קרקע (כימי)	ליאת קויפמן +3 (חברת לודן)
מיקרואורגניזמים	רועי אנג'ל +2
פרוקי רגליים קרקעיים	אלי גרונר, ניצן שגב +4
עכבישנים	אפרת גביש-רגב, יעל לובין, יורם צביק +12
זוחלים	עמוס בוסקילה, יעל זילכה, ניצן שגב +2
שיחים ובני שיח	שמעון רחמילביץ', ארנון קרניאלי, נטלי דה-פלוק, תימאה איגנת
עצי שיטה	אלי גרונר, ניצן שגב, גדעון ווינטרס, ענבל פיפמן +2
פרוקי רגליים שוכני שיטים	מיכל סגולי, מרקו פרנטה +3
עטלפי חרקים	כרמי קורין +1
עופות	נועם וייס
סה"כ	71

האוניברסיטה
העברית
בירושלים
THE HEBREW
UNIVERSITY
OF JERUSALEM

מז"פ מדבר וים המלח
Dead Sea & Arava
Science Center
בחסות אוניברסיטת בן גוריון בנגב
Under the auspices of Ben-Gurion University of the Negev

צפרות ואקולוגיה (ע"ר) 580578037

BIOLOGY
CENTRE
CAS

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
Ben-Gurion University of the Negev
جامعة بن-غوريون في النقب

LUDAN ENVIRONMENTAL
TECHNOLOGIES

החברה להגנת הטבע
ע"ר
שומרים. מחנכים. אוהבים

רשות
הטבע
והגנים

אוניברסיטת תל אביב
TEL AVIV
UNIVERSITY

מחקרים מקבילים

- במימון המשרד להגנת הסביבה:

-עפר דהן ויוני לרון (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב): הסעת מרכיבי נפט על פני השטח ובתת הקרקע

-רביד רוזנצווייג (המכון הגיאולוגי לישראל): יציבות והשפעות הידרולוגיות של הידרופוביות

קרקעות מזוהמות

-זאב רונן (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב): תגובה מיקרוביאלית לטיפול ביולוגי בקרקע

- עינב מייזליש-גתי (מכון וולקני): השפעת הנפט על הנביטה והתפתחות הנבט

- רשות המים: בדיקת מזהמים במי התהום

יום עיון פורה ומהנה!

